Vzorový přijímací test

Řecká a latinská studia – ostatní specializace

KLÍČ

I. Obecné předpoklady k filologickému studiu (30 bodů, každá otázka za 3 body)

1. Jaký slovní druh představuje podtržené slovo v Erbenově básni *Holoubek*?

Jeden den plakala,

druhý ticho minul,

třetího žel její

pomalu zahynul.

adverbium (příslovce)

2. Určete pád podtržených slov ve verši Karla Hynka Máchy:

Smutným jsem okem v dál krajiny jarní hleděl, / až tam, kde po horách mlha plynula šedá.

dál – 4. p. (akuzativ)

jarní – 2. p. (genitiv)

3. Na kterém řádku nejsou všechna slova od téhož kořene:

a) deset, desátek, desátník

b) pocta, uctivý, ctít

c) kur, kuře, kurník

d) žebrat, žehrat, žehnat

4. Který slovní tvar se liší od tvaru *čtete* právě v jedné gramatické kategorii:

a) čtu

b) čtou

c) přečetli jste

d) budeme číst

5. Na kterém řádku je nadřazené slovo ke slovu *kanystr*?

a) nádoba

b) sud

c) soudek

d) nádobí

6. Mezi kterou dvojicí slov je stejný významový vztah jako mezi dvojicí *zákusek – cukrář*:

a) hudba – noty

b) zloděj – strážník

c) stavba – zedník

d) ovoce – pekař

7. Které slovo se stylově nehodí mezi ostatní?

knihovník – knihovnictví – **knihomol** – výpůjčka – knihovna – knihař – knihkupectví – knihtisk

8. Obrat *mít něco za lubem* zhruba znamená:

a) něco zamýšlet či tajně chystat

b) něco skrývat

c) mít něco na háku

d) mít protekci ohledně nějaké věci

9. Výpověď *Můžete mi prosím říct, kde je nádraží?* zpravidla mívá v komunikaci platnost:

a) otázky

b) naléhání

c) žádosti či prosby

d) výzvy

10. Doplňte čárky do následujícího souvětí z českého překladu Livia:

Aspoň v části svého díla mohu předeslat¸ co prohlásila v úvodu celého svého díla téměř většina dějepisců¸ že vylíčím válku¸ nejpamětihodnější ze všech válek¸ které kdy byly vedeny¸ válku¸ v které se utkali Karthágiňané s římským národem za Hannibalova vedení.

II. Všeobecný kulturní přehled s důrazem na antickou kulturu (35 bodů)

1. K následujícím charakteristikám přiřaďte postavu (literární, mytologickou či biblickou) (6 b.):

vražedkyně vlastních dětí	**Médea**
únosce cizí manželky	**Paris**
nevěrná manželka	**Helena**
dárkyně obilí	**Déméter (resp. Ceres)**
otec, který měl obětovat syna	**Abrahám**
ten, který zapřel Ježíše	**Petr**

2. K následujícím charakteristikám uveďte antickou či středověkou osobnost (6 b.):

autor římského románu	**Petronius**
učitel Alexandra Velikého	**Aristotelés**
největší řecký řečník	**Démosthenés**
Augustem vyhnaný básník	**Ovidius**
jeden z církevních otců	**Aurelius Augustinus**
autor ontologického důkazu boží existence	**Anselm z Canterbury**

3. Kdo koho nemohl citovat (napodobovat, parodovat) (2 b.):

a) Terentius Plauta

b) Petronius Vergilia

c) Hérodotos Aristotela

d) Platón Homéra

4. Přiřaďte díla k autorům (3 b.):

Caesar	**Zápisky o válce galské**
Ovidius	**Umění milovat**
Sofoklés	**Antigona**
Aristotelés	**Etika Níkomachova**

5. Typickým veršem (řecky a latinsky psané) hrdinské epiky je (2 b.):

a) elegické distichon

b) jambický pentametr

c) hexametr

d) blankvers

6. V které z těchto činností zejména vynikli Foiníčané (2 b.)?

a) v mořeplavbě

b) v karavanním obchodu

c) v těžbě a zpracování surovin

d) v budování zavlažovacích zařízení

7. Níže uvedené letopočty náležitě přiřaďte k těmto událostem (3 b.):

veřejná činnost Gaia Graccha	**123–122 př. n. l.**
Caesarova samovláda	**48–44 př. n. l.**
bitva u Thermopyl	**480 př. n. l.**
počátek dominátu	**284 n. l.**

8. Ke každé osobnosti přiřaďte odpovídající událost nebo pojem (3 b.):

Sulla	**omezení pravomocí tribunů lidu**
Solón	**zrušení dluhů v Athénách**
Nero	**první pronásledování křesťanů v Římě**
Antiochos IV. Epifanés	**znesvěcení jeruzalémského chrámu**

9. Jakým termínem je třeba označit … (2 b.):

… vysloužilého vojáka, který obvykle dostával příděl půdy, na které hospodařil?

veterán

… politika, který se snaží získat podporu lidu sliby, které leckdy nemusí být schopen splnit?

demagog

10. Ke každému historickému prameni přiřaďte události, které jsou v něm popsány (2 b.):

Sallustius	**Catilinovo spiknutí**
knihy Makkabejských	**povstání Židů proti nadvládě Seleukovců**
tabulky popsané lineárním písmem B	**hospodářské poměry mykénské civilizace**

11. Jaký smích označuje termín „homérský smích“ (2 b.)?

a) tlumený

b) bouřlivý

c) ironický

d) nucený

12. V kterém období se odehrává děj románů Roberta Gravese *Já, Claudius* a *Claudius bůh a jeho žena Messalina* (2 b.)?

a) v době vzniku římské republiky

b) v době krize římské republiky

c) za raného principátu

d) v pozdní antice

III. Volitelná specializace – latinský jazyk (35 bodů)

Graeci cum Troianis bellum gerebant. Magnum equum ligneum ante portam urbis Troiae nocte reliquerunt. Troiani equum ibi invenerunt, in quo scriptum erat: „Graeci equum Minervae dedicant". Multi Troiani hoc modo cogitabant: „Si donum Graecorum ad templum deae ducemus, pacem habebimus." Sed Laocoon sacerdos monuit: ***„Ne Graecis credatis, nam Graeci semper sunt falsi." Hac de causa Minerva irata erat; duos serpentes ex mari misit. O miserum sacerdotem! Et eum et duos filios pessimi serpentes strangulaverunt! Troiani deam timebant.*** *Itaque equum in urbem duxerunt. Eo modo Troia capta est.*

1. Vyberte pro text vhodný nadpis: (2 b.):

a) *De serpentibus strangulandis*

b) *De Troia capta*

c) *De Minerva capienda*

d) *De Troianis falsis*

2. Uveďte první a druhý stupeň adjektiva *pessimus* (2 b.):

malus

peior

3. Najděte v textu substantiva 3. deklinace (4 b.):

***urbis* (od *urbs*)**

***nocte* (od *nox*)**

***pacem* (od *pax*)**

Laocoon

sacerdos

serpentes **(od *serpens*)**

mari **(od *mare*)**

sacerdotem **(od *sacerdos*)**

urbem **(od *urbs*)**

4. Určete, v jakém pádě jsou v textu podtržená substantiva (4 b.):

Minervae **dat. sg.**

Troianis **abl. pl.**

Deae **gen. sg.**

Graecis **dat. pl.**

5. Napište slovesnou stupnici podtrženého slovesného tvaru (2 b.):

duxerunt ***duco, ducere, duxi, ductum***

6. Najděte v textu tvar konjunktivu a určete jej (2 b.):

(ne) credatis**, zabraňovací**

7. Větu *Et eum et duos filios pessimi serpentes strangulaverunt.* převeďte do pasiva (4 b.):

Et is et duo filii a pessimis serpentibus strangulati sunt.

8. Vyskloňujte spojení *pessimus serpens* (5 b.):

	sg.	**pl.**
nom.	*pessimus serpens*	***pessimi serpentes***
gen.	***pessimi serpentis***	***pessimorum serpentium***
dat.	***pessimo serpenti***	***pessimis serpentibus***
acc.	***pessimum serpentem***	***pessimos serpentes***
voc.	***pessime serpens***	***pessimi serpentes***
abl.	***pessimo serpente***	***pessimis serpentibus***

9. Nápis na koni *Graeci equum Minervae dedicant* převeďte na vazbu akuzativu s infinitivem (3 b.):

Troiani putant ***Graecos equum Minervae dedicare***.

10. Tučně vyznačený text přeložte (8 b.):

„Nevěřte Řekům, protože Řekové jsou vždycky falešní.“ Z toho důvodu se Minerva rozlobila; z moře poslala dva hady. Ubohý kněz! Strašně zlí hadi uškrtili jeho i dva syny! Trójané se bohyně báli.

III. Volitelná specializace – rozšířené antické reálie (35 bodů):

1. Která z těchto královen nevládla ve starověkém Egyptě (1 b.)?

a) Semíramis

b) Hatšepsut

c) Nefertiti

d) Kleopatra

2. Pelištejci, od nichž své jméno získala Palestina, byli … (1 b.):

a) … jedním z tzv. mořských národů.

b) … jedním z dvanácti židovských kmenů.

c) … historickými předky Arabů, které si Hebreové při svém návratu do Palestiny podmanili.

d) Jejich původ není známý.

3. Z jakého důvodu je historickým mezníkem založení Délského spolku (2 b.):

a) Umožnil svrhnout nadvládu mínójské Kréty nad Řeckem a její následné podmanění Řeky.

b) Umožnil Řekům během Iónského povstání dobýt Sardy, což vyústilo v řecko-perské války.

c) Umožnil Athéňanům budovat hegemonii nad Řeky a později i válčit o ni se Sparťany.

d) Jelikož jeho cílem byla porážka Filippa Makedonského, tak vlastně o mezník ani nejde.

4. Z jakého důvodu je historickým mezníkem vítězství Římanů ve druhé punské válce (2 b.)?

a) Během této války Římané svrhli etruské krále, čímž vznikla republika.

b) Po této válce mohli Římané konečně sjednotit celou starověkou Itálii.

c) Následkem této války si Římané poprvé podrobili zámořská území.

d) Byla to vlastně válka o to, kdo bude mít volnou cestku k ovládnutí celého Středomoří.

5. Které z těchto termínů se týkají antického věštění (celkem 3) (3 b.)?

vestálské panny – **haruspicina** – leitúrgia – **Sibyllské knihy** – **Pýthia** – mystéria

6. Ke každému městu připojte oblast, v níž leželo (3 b.):

Efesos	**Malá Asie**
Vindobona	**Pannonie**
Utica	**Afrika**
Korinthos	**Peloponnésos**

7. Které z následujících jazyků jsou indoevropské (celkem 2) (2 b.):

aramejština – **chetitština** – syrština – **gótština**

8. Kde najdete tyto starověké památky (2 b.)?

Hadrianův val	**Británie**
bazilika San Vitale	**Ravenna**
Villa dei Papiri	**Herculaneum**

9. Na území kterého města ležela římská pohraniční pevnost Gerulata (1 b.)?

a) Bratislava

b) Trnava

c) Nitra

d) Komárno

10. Hlavní postavou Shakespearovy stejnojmenné hry s antickým námětem je (1 b.):

a) Aeneas

b) Romulus

c) Lucretia

d) Coriolanus

11. Níže uvedené letopočty náležitě přiřaďte k těmto událostem (3 b.):

založení Tarentu spartskými levobočky	**706 př. n. l.**
povstání Šimona bar Kochby	**132–135 n. l.**
zasvěcení Parthenónu v Athénách	**438 př. n. l.**
Pyrrhova výprava do Itálie	**280–275 př. n. l.**

12. Ke každé osobnosti přiřaďte odpovídající událost nebo pojem (3 b.):

Xenofón	**návrat řeckého vojska z nitra perské říše**
Brennus	**dobytí Říma**
Julián Apostata	**porážka Alamannů u Argentorata**
Belisar	**potlačení povstání Níká**

13. Která z těchto obcí ležela v Černomoří (1 b.)?

a) Sinópé

b) Kyréné

c) Amfipolis

d) Naukratis

14. Které z těchto měst založili Seleukovci (1 b.)?

a) Alexandrie

b) Antiochie

c) Caesarea

d) Persepolis

15. Která z těchto římských provincií vznikla až v císařském období (1 b.)?

a) Britannia

b) Macedonia

c) Africa

d) Hispania Ulterior

16. Na území dnešního Švýcarska žili (1 b.):

a) Rugiové

b) Rutulové

c) Raetové

d) Roxolani

17. Které z následujících uměleckých děl jsou sochy (celkem 3) (3 b.):

Alexandr v bitvě u Issu nebo Gaugamél – **Capitolská vlčice** – **Afrodíté Knidská** – **Láokoón** – Ífigeneia v Tauridě – Tři Grácie z Pompejí

18. Pýthijské hry se konaly na počest boha (1 b.):

a) Dia

b) Poseidóna

c) Apollóna

d) Dionýsa

19. Uveďte filozofa spjatého s následujícími pojmy (2 b.):

idea	**Platón**
atom	**Démokritos a Epikúros**

20. Většina Platonových děl má formu (1 b.):

a) vyprávění

b) dialogu

c) menippské satiry

d) traktátu